

چینایي ژبه د پښتو په غیر کې (دوهمه برخه) (普通话 Pashto)

“چینایي په سفر کې:

چین د ډیرو وگړو په درلودلو سره د ټولې نړۍ سره په توپیر ډیره نادره ژبه او انځورلیک لري، چینایي ژبه د سینې-ټیټې ژبو د کورنۍ څخه یو بډایه ژبه ده چې شاوخوا د ټولې نړۍ یو پر پنځمه برخه وگړي خبرې په کوي. چینایان خپله ژبه چینایي نه بلکې څونگ ون (zhong wen= 中文) بولي او خپل هیواد ته څونگو (= 中国 zhongguo) وايي، خپله ملي، رسمي او معیاري ژبه د پوتونگ خوا (putong hua= 普通话) په نامه بولي چې په سرلیک کې هم اشاره ورته سوی ده، دی ته په فرنگي (E) ژبه ماندرین وايي او په چین کې شاوخوا ۱۰۰۰ زر میلیونه وگړي په ږغیږي ۱.

په چینایي ژبه کې د څخ او ږغونو ارزښت:

چینایي ژبه د څخونو او صوتي فشارونو ژبه ده، بل توپیر یې دنړۍ د ژبو سره دادی چې دا د نښو او انځورونو څخه جوړه ژبه ده او چینایان زموږ په څیر لفظا نه لري په لومړۍ برخه کې مو وویل چې د چینایي ژبې بنسټ څلور ډوله ږغونه جوړوي او ټول انځور لیک یې پر (۸) اتو اساسي کرښو ولاړ دی نور ټول یې فرعي او مشتقونه دي ۲.

د چینایي ژبې لیک پر ډوله دی:

- ۱- لرغونې یا کلاسیک ډول
- ۲- نوی او ساده سوی ډول

لومړی هغه ډول لیک دی چې له زرگونو کلونو راهه دی خوا ددی ژبې د لیکلو لپاره کاریده چې تر اوسه هم دچین په ځینو ځایونو، تایوان، هنگ کانگ، اوله هیواده څخه بهر چینایانو کې دود دی.

دوهم هغه ډول ساده سوی او اسانه سوی لیک دی چې دچین د اوسني حکومت موسس (ماخدوم) یې بنسټ کېښود. دپخواني لیک د لیکلو نښې او علایم له (۷۰۰۰۰) اویا زرو څخه تر (۸۰۰۰۰) اتیا زرو پورې وی خوپه اسانه سوی لیک کې دا کچه (۱۰۰۰۰) لس زره نښو او کلماتو ته را کښته سوه. د چینایي لیک په زده کولو کې په خپله د چینایانو او همدارول بهرنيانو لپاره اسانتیا رامنځ ته سوه، اوس که یوچینایي یا بهرنی و غواړي چې چینایي ژبه اولیک پوره زده کړي نو اړ دی چې دا لس زره کرکټره به زده کوي ۳.

نن دچینایي ژبې د زده کړې لپاره فونیتیک او لاتین الفبی هم کارېږي چې په چینایي ژبه ورته (pin yin= 拼音) وايي او دچینایي ژبې د زده کړې لومړی مرحله هم بهرنيان له همدې ځایه څخه پیلوي.

د چینایي ژبې څانگې: په چین کې لهجې (گړدودونه) بی شمیره دي، پر گړدودونو سربیره دمانا او مفهوم له مخې ژبني توپيرونو چینایي ژبه پر دی څانگو ویشلی ده:

- ۱- پوتونگ خوا (ماندرین)
- ۲- کانتوني
- ۳- وو (دشنگهای ژبه)
- ۴- که جیا (خه کا)
- ۵- مین دونگ
- ۶- جین یو
- ۷- پونینان
- ۸- خوی جو
- ۹- مین جو
- ۱۰- نینانگ
- ۱۱- مین یی
- ۱۲- مین نان
- ۱۳- پینگ خوا اونوري کوچنی ژبې او لهجې

د پاڼو شمېره: له 3 تر 9

په اخر كې دچينايي ژبې زده كول زموږ لپاره يو ښه فرصت دى دا ژبه په نړۍ كې يوه سوداگريزه ، تاريخي او فرهنگي بډايه او خپلواکه ژبه ده.

چينانايان په دى پوهيږي چې ژبه يې سخته ده كه يې بهرنى ورسره وايي دوى ډير خوشاله كيږي او ملگرتيا درسره كوي.

اوس به راسو د (چينايي په سفر كې) دلړى يوه كړى به دپښتو سوي تلفظ (وينگ) سره دچينايي ژبې دزده كړي درنو مينه والو ته وړاندي كړو په دى لړۍ كې هڅه سوي ده چې ټول هغه ورځني مسايل چې يو مسافر په چين كې ورسره مخ كيږي لكه :په هوايي ډگر، روغتون، هوټل، بازار، سابه ماركيټ، خوړنځاى اونور اړين موضوعات په لومړي وار په نظر كې نيول سوي دي په دوهمه پلا به ټول اړين كلمات په غونډلو (جملو) كې راوړل سي

فاعلي ضميرونه				
پښتوماننا	وينگ(تلفظ)	فونېټكس	چينايي انځورليک	
زه	وه	Wo	我	
ته	ني	Ni	你	
هغه/هغى	تا	Ta	他	
موږ	وه مين	Women	我们	
تاسو	نين	Nin	您	
دوى	تامين	Tamen	她们	
پښتوماننا	وينگ (تلفظ)	فونېټكس	چينايي انځورليک	
پلار	پاپا	Baba	爸爸	
مور	ماما	Mama	妈妈	
نيکه	يى يى	Yeye	爷爷	
انا	ناى ناي	Nai nai	奶奶	
اکا	سوسو	Shu shu	叔叔	
امه(عمه)	ايي	Ayi	阿姨	
مشرورور	گه گه	Gege	哥哥	
مشره خور	جى جى	Jiejie	姐姐	
کوچنى ورور	دي دي	Didi	弟弟	
کوچنى خور	مي مي	Meimei	妹妹	
ملگرى	پنگ يو	Pengyou	朋友	
جمليان	سونگ بوتای	Shuangbaotai	双胞胎	

د پاڼو شمېره: له 4 تر 9

هوايي ډگر 飞机场			
پښتو مانا	تلفظ(وینګ)	فونیکس	چینایي انځورلیک
هوايي ډگر	فی جی ځانګ	Feijichang	飞机场
الوتکه	فی جی	Feiji	飞机
پرواز	خانګ پڼ	Hangban	航班
پاسپورټ	خوځاو	Huzhao	护照
بورډینګ پاس(الوتکي ته دختلوپاڼه)	تینگ جی کا	Dengjika	登机卡
ټکټ	جی پیاؤ	Jipiao	机票
وتل پاڼه	روچین کا	Rujingka	入境卡
پولیس	جیګ ځا	Jingcha	警察
تړل	جی هاؤ	Jihao	极好
کمر بند(ملاستونی)	ان چون تاي	Anquandai	安全带
دمخ کشکي ميز	ځان خو	Canzhuo	餐桌
مجله	ځا څر	Zazhi	杂志
دالوتکي کرکی	ځونګ کو	Chuangkou	窗口
څوکی(سیت)	وی ځه	Weizi	位置
بس موټر	بابنه	Bashi	巴士
چټک اژر	کواي	Kuai	快
ناوخته	وان دین	Wan dian	晚点
بڼایي- کیدای سي	که ننگ	Keneng	可能
پروخت	ځنګ دین	Zhengdian	正点
رسیدل	دوتا	Daoda	到达
ټکسي	چی ځه\ که ځه	Chuzu zu qi che	出租汽车
اورگاډی	خوځه	Huoche	火车
وتل(خروج)	څوکو	Chu kou	出口
ننوتل(دخول)	رؤکو	Rukou	入口
روانیدل	خوفا	Chufa	出发

چینایي ژبه د پښتو په غیر کي (درییمه برخه)
(普通话\Pashto)

چینایي په سفر کي :

د تیر په څیر په دی لیکنه کي هم هڅه سوی چي لومړی دچین د هیواد په اړه یوڅه معلومات ستاسو مخ ته کښیږدو وروسته په ترتیب سره چینایي په پښتو هغه ورځني لغاتونه چي تاسو د چین هیواد ته په سفر کي ورسره مخ کیري وړاندي کیري .

دچین هیواد:

پلازمینه (بیجینگ)

رسمي ژبه (ماندرین = پوتون خوا)

حکومتي ډول (جمهوري سوسیالیستي)

د پاڼو شمیر: له 5 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکني د لیکنيزي بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکي په څیر و لولئ

ولسمشر (هوجینگ تاؤ)
 لومړی وزیر (ونجیا باؤ)
 دینونه (کنفوسیوس ، بودایي ، تاویزم ، اسلام ، ترسیایي) .
 مساحت (۹۵۹۶۰۰۰ کیلومتره مربع) .
 وګر شمیر (۱،۳ میلیارده)
 نژاد (ژر پوست)
 CNY پولې واحد (یون = رنیمې)
 (CN انټرنیټي کود)
 ټلېفوني کود (۰۰۸۶)
 په نړۍ کې د مساحت له نظره ، دریم ، څلورم .
 لوی ښارونه یی شنګهای ، بیجینگ (پکن) ، گانزو ، شین زن .
 نړیوالې راډیو یی په کال ۱۹۴۱ م د ډسمبر پر دریمه په خپرونو پیل کړی اوس مهال شاوخوا په نړۍ کې په ۴۳ ژبو خپروني کوي .
 دچین لرغونی تمدن د ژرسیند پر غاړه چې دچین په شمالي دښته کې بهیري راټوکیدلی ، او شاوخوا شپږ زره کلن مروثي حکومت پکښي تیر سوی دی .

وېبپاڼګه:

په هوتل کې				
پښتو مانا	دری	وینګ(تلفظ)	فونټکس	چینایي انځورلیک
هوتل	هوتل	بینګ ون	Binguan	宾馆
یونفري کوټه	اطاق یک نفری	دان ړن جین	Danrenjian	单人间
معیاري کوټه	اطاق معیاری	پیاوځن جین	Biaozhunjian	标准间
غټه کوټه	اطاق کلان	تاوفنگ	Taofang	套房
تشناب	تشناب	څه سو	Cesuo	厕所
ورځ	روز	تین	tian	天
په خودی؟	به چند است؟	دوښاوچین	Duoshao qian?	多少钱
کوټه	اطاق	فن جین	fangjian	房间
الیشول	تغیر دادن	خوان	huan	换
سهار وختي	صبح	ځاوبښن	zaoshang	早上
بجی	بجه	دین	dian	点
دسهارناری	چای صبح	ځوځن	zaocan	早餐
خالي	خالی	کونګ	kong	空
نیم	نسب	پان	ban	半
چینایي رستورانټ	رستورانټ چینایي	ځونګ ځانټین	Zhong canting	中餐厅
健康与医院 (شفاخانه روغتیا او روغتون)				
روغتیا او روغتون	صحت و شفاخانه	جین کن یویی یون	Jian kang yu yi yuan	健康与

د پاڼو شمېره: له 6 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
 یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ

医院				
医生	yisheng	بي بښنگ	داکتر	ډاکتر
护士	Hushi	خوښه	نرس	نرس
病人	bingren	بېنگ ړن	مريض	ناروغ
发烧	Fashao	فابښو	بخار، تب	تبه
头痛	Tou tong	توتونگ	درد سر	سر درد
体温表	Ti wen biao	تي ون پياو	رمانيزم	ترمومتر
听诊器	Ting zhen qi	تین ځن چي	ساتيسکوپ	ساتيسکوپ
血压计	Xue ya ji	شویي جي	آله فشار	دپيشار آله
药方	yaofang	ياوفنگ	نسکه	نسخه
感冒	ganmao	گن ماو	زوکام	زوکام
咳嗽	Ke sou	که سو	سرفه	توخی
创伤	Chuang shng	ځونگ بښنگ	زخم	تپ
腿断	tuiduan	توی دون	لنگ	په پښه گود
手断	shouduan	بنودون	دست شکسته	لاس ماتې
救护车	Jiu hu che	جيوخوڅه	امبولانس	امبولانس
手术	Shou shu	بښوښو	عمليات	عمليات
体检台	Tij ian tai	تي جين تاي	بستر مريض	دناروغ کت
药	yao	ياؤ	دوا	درمل
胶囊	Jiao nang	جيونانگ	کپسول	کپسول
药片	Yao pian	ياوپين	تابليت	تابليت
胶布	Jiao bu	جياپو	پلستر	گوتک پلستر
注射液	Zhu she ye	ځوښه يي	پېچکاري	پېچکاري
软膏	Ruan gao	ړن گاو	مرهم	ملهم
注射器	Zhu she qi	ځوښه چي	سیرنج	سیرنج (ستن)
脱脂棉	Tuo zhi mian	توخه مين	پخته	پښه
拐杖	Guai zhang	گواي ځنگ	نيزه	لکره
轮椅	Lun yi	لون يي	بايسکل مريض	دناروغ بايسکل
牙医	Yayi	يايي	داکتر دندان	دغابښو ډاکتر
口罩	Kou zhao	کوڅاو	ماسک	ماسک (خولپوتې)
候诊室	Hou zhen shi	خوځن بښه	انتظار گاه	انتظار ځای
热水带	Reshui dai	ړه ښوی تاي	مشکولا مساج	دټاکور مشکولا
د سمدستي پېښو خبرتيا				
شميره		۱۱۹	ایطفایه	اوروژنه
شميره		۱۱۰	پوليس	پوليس
شميره		۱۲۲	ترافیک	ترافیک
شميره		۹۹۹=۱۲۰	تصادم	د سمدستي پېښي مرکز
شميره		۱۱۴	د تلفوني شميری پوښتنه	بيجنگ (پکنگ)
شميره		۱۲۱۲۱	دهو ادحالاتوور اندوینه	بيجنگ (پکنگ)

د پاڼو شمېره: له 7 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په ځير و لولئ

شمیره	۱۲۱۱۷	دوخت څرگندول	بیجنگ (پکنګ)
شمیره	۱۱۱۸۵	EMS	بیجنگ (پکنګ)
شمیره	۶۸۳۷۳۳۹۹=۶۱۰۳	کرایي موټر	بیجنگ (پکنګ)
شمیره	۹۶۲۵۸۱	دالوتکي ټکټ	بیجنگ (پکنګ)
شمیره	۹۶۲۵۸۰	دپروازپوښتنه	بیجنگ (پکنګ)
شمیره	۵۱۰۱۹۹۹۹	د اورگادې پوښتنه	بیجنگ (پکنګ)

چینایي ژبه د پښتو په غیر کې (څلورمه برخه)
(普通话 Pashto)

چینایي په سفر کې :

د چین نوم د تاریخ په اوردو کې:

(= څونګو) وایي چې(دخواجه رشیدالدین فضل الله ۶۴۸=zhongguo=中国 چینایان خپل هیواد ته چین نه بلکه هجري) په تاریخ چین کې د(مرکزي هیواد) په مانا راغلی دی ځکه لرغوني چینایان په دی عقیده وه چې ددوی هیواد د نړۍ زړه او مرکز دی خو په حقیقت کې دی مرکزیت

جغرافیایي دلایل له ځان سره نه لرل او یوازي یی فرهنگي او تمدني بڼه درلوده .

د اسلامي دوری په زړو متونو کې لکه (حدودالعالم = ۳۷۲ هجري) دچین نوم (چین او چینستان) راغلی دی په لرغونو عربي متونو کې (صین = صینستان = صین استان) راغلی دی اوس یی هم عرب (صین) بولي ځیني څیرونکي وایي د چین نوم د چین د (سین) په نامه سلطنتي کورنی څخه(۲۲۱ مخکي تر میلاد) اخیستل سوی دی .) 秦 ==Qin

ماچین : دا نوم د لوی چین په مانا دی چې منظور یی ورڅخه سویلي (جنوبي) چین دی.

颜色 رنگونه yan se			
chinese	Pin yin	وینګ	پښتو مانا
白色	Bai se	پای سه	سپین
黑色	Hei se	خي سه	تور
咖啡色	Ka fei se	کافي سه	بور+کافي رنگ
灰色	Hui se	خوی سه	سمیټي
粉红色	Feng hon se	فنگ خون سه	ګلابي
红色	Hon se	خون سه	سور
梅红	Mei hon se	می خون سه	اتشي
玫瑰红	Mei gui hon	می گوی خون	ګلابي سور
桃红	Tao hon	تاوخون	خټه ګلابي
桔红	Ju hon	جوخون	نارنجي
枣红	Zao hon	ځاوخون	جګري
紫红	Zhi hon	ځی خون	تورسور
黄色	Huang se	خونګ سه	ژر
绿色	Lu se	لیوسه	زرغون

د پاڼو شمیره: له 8 تر 9

蓝色	Lan se	لان سه		شین
金色	Jin se	جین سه		طلائي
银色	Yin se	یین سه		نیقلي رنگ
棕色	Zhon se	خون سه		خام بور
彩色	Cai se	خای سه		رنگه

词汇 پښتو په چينايي (د الف برخه) وپيانگه				
词汇	Ci hui	خه خوی	لغاتنامه	وپیانگه
开始	Kai shi	کای ښه	شروع	پیل
初步的	Chu bu de	خوپوده		ابتکار
联合	Lian he	لین خه		اتحاد
自动的	Zi dong de	خه دون ده		اتوماتیک
八	ba	پا		اته (۸)
二十八	Er shi ba	ار ښه پا		اته ویشته (۲۸)
八十	Ba shi	پاښه		اتیا (۸۰)
估计评定	Gu ji ping ding	گو جی پین دین		اټکل
租约	Zu yue	خو یوی		اجاره
许可	Xu ke	شوی که		اجازه
爱社交的	Ai she jiao de	ای ښه جیاو ده		اجتماعي
货	huo	خو		اجناس
抗议	Kang yi	کن یی		احتجاج
尊敬	Zun jing	خون جین		احترام
需要	Xu yao	شو یاو		احتیاج، اړتیا
预防措施	Yu fang cuo shi	یو فن خو ښه		احتیاط
感觉	Gan jue	گان جوی		احساس
发明	Fa ming	فا مین		اختراع
不同	Bu tong	پو تون		اختلاف
遗嘱	Yi zhu	یی خو		اختیار
道德的	Dao de de	تاو د ده		اخلاق

پای

د پاڼو شمېره: له 9 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلېکنې د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ